

KEMILÄINEN

Kemin kaupungin tiedotuslehti / numero 3/2013

Puistoalueet päivittyivät kesällä

Lue lisää sivuilta 3

Kemiläinen työllistämismalli

Lue lisää sivulta 9 - 12

TÄSSÄ NUMEROSSA

Pääkirjoitus	2
Puistoalueet päivittyivät kesällä	3
Kemin Lastenkulttuurikeskus Sarjis syksy 2013	4
Soveltavan kuvataiteen avausnäyttely	5
Lastenkulttuurikeskus mukana sarjakuvapäivillä	6
Kolumni: kemiläisestä kansanluonteesta	7
Lihassa maistuu laatu	8
Sielläkö se piilotyö luuraa?	9
Työttömyys on yksilöllistä	10-11
Oikeisiin töihin	12
Jokainen oppii soittamaan	13
Ystävyys ei tunne rajoja	14-15
Ylöspäin käy liikuntaluokkalaisen tie	16
Rento golf Juuson mieleen	17
Lääkärin vastaanotto vain keskustassa	18-19
Kehitysvammaisten toimintakeskus Leipätehtaaseen	19
Keskustan paviljonki uuteen kukoistukseen talkoilla	20

KEMIN KAUPUNGIN PUHELINNUMEROITA

Puhelinvaihte (016) 259 111

Kemin Energia Oy

- Puhelinvaihte (016) 259 303
- Sähköviat klo 7-16 (arkisin) (016) 259 341
- Sähköviat 24 h 020 366 040

Kemin Vesi Oy

- Puhelinvaihte (016) 259 666
- Vikailmoitukset iltaisin ja viikonloppuisin 040 739 1775
- Vikailmoitukset työaikana (016) 259 659 tai (016) 259 627

Lääkärien ja sairaanhoitajien vastaanotot:
arkisin klo 8.00 - 14.30 puh. (016) 259 705

Hammashoitolat, ajanvaraus (016) 259 769

Työntekijöiden sähköpostiosoitteet
etunimi.sukunimi@kemi.fi

Kotisivut www.kemi.fi

Lehti
sähköisenä
www.kemi.fi

KEMIN KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI 3/2013

Julkaisija: Kemin kaupunki

Päätoimittaja: Jukka Vilén

Toimitus: Taina Alajärvi, Eija Kantola, Irja Kavasvuo,
Jani Koskela, Marja Kynsijärvi, Heli Veijola,
Anu Tiina Tervonen-Aho

Sähköposti: toimitus.kemilainen@kemi.fi

Painosmäärä: 19 200 kpl

Taitto: Mainostoimisto Reklami, Kemi

Kansikuva: Viivi Vilén

Paperi: LumiSilk 115 g/m²

Paino: Erweko Oulu 10/2013

ISSN I 1799-8751

SYKSYN SATOA

Syksy saapuu ja illat pimenevät. Kaupungin toimissa syyskausi on vilkasta aikaa. Tänä syksynä valmistelussa ja keskusteluisissa on monia kiintoisia, jopa haasteellisiakin asioita. Tässä kirjoituksessa nostan muutaman teeman lyhyesti esiin.

Kaupungin talouden näkymät ovat kahtiajakoiset. Tänä vuonna tulopohja (verot ja valtionosuudet) ja valtaosa omasta palvelutuotannosta ovat kehittyneet hyvin, mutta miljoonien lisätarpeet erikoissairaanhoidossa kuittaavat tulojen ylitykset ja kuluvan vuoden tulosenruste on joko vähän ali- tai ylijäämäinen loppukuukausien kehityksen ratkaisessa etumerkin. Lainojamme saatamme kyetä vähentämään tänäkin vuonna. Ensi vuonna ja tulevaisuudessa tilanne vaikeutuu olennaisesti, kun valtionosuudet laskevat verotulotasauksen nousun ja leikkausten vuoksi ja verojen kehityksestä ei ole takeita. Tämä pistää meitä miettimään entistä tiiviimmin tapojamme tehdä kuntatöitä, lisätä kuntayhteistyötä ja myös väistämättä hyödyntää henkilöstön luontaista poistumaa ja tinkiä menoista muutenkin.

Maan hallitus nojaa Suomen kestävyysvajeen tulevissa ratkaisuissa raajusti kuntiin. Tämä tarkoittaa sitä, että myös Meri-Lapissa täytyisi saada koottua voimia yhteen, mieluiten uuden kunnan alle. Jos emme onnistu tässä rakenneuudistuksessa seudulla, kansallinen asemamme heikentyy entisestään. Loppuvuodesta käynnistytävissä kuntarakenneselvityksessä tulee katse suunnata palvelurakenteeseen ja ensi kesänä on jälleen kerran päätöksenteon aika selvityksien pohjalta. Toivottavasti rima ylittyisi tällä kertaa, Kemistä se tuskin jää kiinni nytkään. Sitä ennen saadaan myös tieto tulevan valtionosuusuudistuksen voitoista tai tappioista, jotka voivat olla kuntakohtaisesti miljoonaluokkaa. Paljon on siis pelissä vajaan vuoden sisällä.

Kemin kaupungin sisällä jatkamme oman sote-palvelurakenteemme ja työllistämismallien uudistamista, joissa on vielä tekemistä. Loppuvuonna tuomme Sarius-kaavan ja uudistuvan kaupunkistrategian päätöksentekoon. Yritysvaikutusten arviointi otetaan käyttöön kaupungin päätöksenteossa 2014. Jatkamme myös kaupunkiympäristömme kehittämistä toiminnallisuutta, tapahtumia, älykkään kaupungin verkkoja ja sähköisyyttä sekä ympäristöä virittäen. Näistä teemoista tulemme kyselemään netissä jälleen Teidän kaikkien näkemyksiä, sillä runsas palaute 100 ideaa kampanjasta rohkaisee jatkamaan entistä tiiviimpää vuoropuhelua. Kiitokset palautteesta jo etukäteen.

Toivotan kaikille hyvää loppuvuotta. Ollaan yhteyksissä.

Tero Nissinen
kaupunginjohtaja

Yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Grönvall kertoo, että sisäsataman saatua uudet ruskeansävyiset penkit, on vanhat valkeat mutta silti hyväkuntoiset penkit sijoitettu kaupungintalon läheisyyteen.

Teksti ja kuvat Janica Karasti

PUISTOALUEET PÄIVITTYIVÄT KESÄLLÄ

Kemissä on toteutettu tänä kesänä ulkoalueiden perusparannuksia ja tulokset näkyvätkin jo kaupungin katukuvassa. Rahaa oli rajallisesti mutta yhdyskuntatekniikan päällikkö Mika Grönvall kertoo, että pienemmälläkin budjetilla voi saada näkyvää aikaan, kun suunnitellaan ja keskitetään tiettyihin asioihin.

Perusparannusten myötä ajoratoja on pinnoitettu ja ajorata-maalauksia tehty. Sen lisäksi mm. sisäsatama on saanut uudet ja ehommat, tarjouskilpailun voittaneet Lappsetin penkit. Meripuistokadun keskellä kulkeva puistokäytävä on pinnoitettu kivituhkapinnoitteella. Oman osansa sitä saivat myös Keskuspuistokatu ja Kirkkopuistokatu. Näihin istutettiin myös uudet puut.

- Se herätti hieman hämmennystä ja keskustelua, kun vanhat puut kaadettiin. Mutta kaato oli perusteltu myös puiden iän vuoksi, osa niistä alkoi olla vaarallisia. Uudet puut eivät myöskään saa kunnon

kasvualustaa, jos vanhojen puiden juuret ovat uusien puiden juurien vieressä, Grönvall tietää. Muutoin palaute on ollut positiivista.

- Kyllä tämä on huomattu kemiläisten keskuudessa.

Grönvall on ylpeä myös nurmi-alueiden ja istutusten upeasta kunnosta.

- Työvoimaa on tänä kesänä ollut koululaisten ja työllisyysprojektin työntekijöiden myötä niin paljon, että niitä on saatu huollettua säännöllisesti.

Kesä viimeistellään syysniitoilla, jonka jälkeen kaupunki on valmis talven tuloon.

- Talvi on meille suunnittelun aikaa, silloin kaavaillaan ensi kesän toimenpiteitä. Sitten pääsemme heti keväällä toteuttamaan niitä.

Ensi kesänä vuorossa on Meripuistokadun ja muiden puistokatu-ten kohennuksen jatkaminen. Ajatuksissa siintää myös rautatie-aseman edustan ehostus.

- Mutta nämähän ovat meidän virkamiesten ajatuksia, lopulliset päätökset tehdään päättäjien kes-

kuudessa. Talousarvio hyväksytään joulukuussa, Grönvall naurahtaa.

Tähän mennessä hyvin toteutuneiden parannusten tiimoilta Grönvall haluaa nostaa esiin kaupunginarkkitehdin Saija Alakareen tekemän inventoinnin, jonka poh-

jalta suunnitelmia alunperin ryhdyttiin tekemään. Priorisointiohjelman pohjalta oli helppoa ryhtyä toimeen.

Kemin Lastenkulttuurikeskus SARJIS SYKSY 2013

Teksti Hanna Räsänen Kuva Tiina Laukkanen

Avoim taidetoiminta

Avoimta taidetoimintaa järjestetään Lastenkulttuurikeskuksella joka keskiviikko klo 10-12. Toiminta tutustuttaa alle kouluikäiset lapset monipuolisesti taiteen tekemiseen. Taidetoiminnassa käytetään oikeita välineitä ja menetelmiä lapsille sovellettuina ja tutustutaan samalla erilaisiin materiaaleihin. Taidetoiminta antaa samalla ideoita taiteilun jatkamiseen kotona.

Työskentely tapahtuu yhdessä tutun aikuisen (äidin, isän, mummon, perhepäivähoitajan tms.) kanssa. Toiminnassa ei ole alaikärajaa - kun värit ja tarvikkeet eivät mene suuhun, taiteilun voi aloittaa.

Keskeistä toiminnassa on lapsilähtöisyys. Lapset osallistuvat toimintaan oman kehityksensä ja innostuksensa mukaisesti. Lapsi saa itse valita materiaalit ja toteuttaa aiheita oman luovuutensa mukaan, aikuisen avustaessa tarvittaessa. Mallityöt ovat vain ideoita!

Avoimen taidetoiminnan teema vaihtuu viikottain; tänä syksynä tehdään muun muassa romu-robotteja, kuplivia maalauksia sekä käsinukkeja. Tarkemmat aiheet löydät nettisivuiltamme.

Maksuttomaan toimintaan voi osallistua keskiviikkoisin 11.9.-18.12. klo 10-12 ilman ennakoilmoittautumista.

Vauvojen värikylpy 4-12 kk ikäisille

Perheen pienimmille on tarjolla vauvojen värikylpyä. Värikylpy on värin kokemuksellisuutta ja moniaistisuutta korostava kuvataidetoiminnan muoto. Toiminnassa vauvat tutustuvat värihin yhdessä äidin tai isän kanssa. Myös vauvan sisarukset ovat tervetulleita mukaan. Värikylpy on iloista yhdessä tekemistä, jossa vauva on keskipisteenä.

Värikylpy tukee vauvan innostusta tutkia asioita ja vahvistaa vauvan ja vanhemman välistä vuorovaikutusta. Värikylvyssä tutustutaan vauvalle uusiin asioihin, tutkitaan värejä ja tunnustellaan erilaisia pintoja. Värihin tutustuessa syntyy myös taideteoksia sekä maalausalustalle että vauvan vaatteisiin.

Syksyllä järjestetään kaksi värikylpyryhmää, jotka kokoontuvat viikoittain torstaisin. Värikylpyryhmään tulee ilmoittautua etukäteen. Syksyn ensimmäinen värikylpyryhmä on jo täynnä, mutta 7.11. aloitavassa ryhmässä on vielä tilaa.

27.10. Nallepäivä

Kansainvälisenä nallepäivänä 27.10. kaikki nallet kutsutaan mukaan nallejen teekutsuille Lastenkulttuurikeskukseen klo 14-17! Nalle-

jen omistajille on luvassa myös keppihevosten esteratsastusrata.

20.11. Lapsen oikeuksien päivä

Lapsen oikeuksien päivä 20.11. on myös lastenkulttuuriverkosto Taikalampun 10-vuotispäivä. Tule katsomaan Kemin Lastenkulttuurikeskuksen vuosien 2006-2013 toiminnan videoesittely klo 15-17 välillä. Kakkukahvit.

Joulupajat koulu- ja päivähoitoryhmille 18.11.- 19.12

Kädentaitopajoissa tehdään pieniä joululahjoja muun muassa luononmateriaaleista. Aiheista so-

vitaan ryhmäkohtaisesti lasten iän ja taitotason mukaan. Pajat pidetään pääasiassa aamupäivisin klo 9-10 Lastenkulttuurikeskuksessa. Pajat ovat maksuttomia. Varaa aika ennakkoon p. 040 6742 449 tai hanna.rasanen@kemi.fi.

Koko perheen avoimet joulupajat la 14.12. ja su 15.12. klo 12-15.

Kädentaitopajoissa tehdään pieniä joululahjoja mm. kissapatsaita. Työpajan materiaalimaksu 3€/tekijä.

Tutustu toimintaan:
www.kemi.fi/kulttuuripalvelut
www.kitacon.fi

KEMIN LASTENKULTTUURIKESKUS JUHLII TAIKALAMPUN 10-VUOTISTA TOIMINTAA

Tänä vuonna on aihetta juhlaan, koska Taikalamppu täyttää kymmenen vuotta. Opetus- ja kulttuuriministeriö perusti vuonna 2003 verkoston, jossa on nyt mukana 11 lasten- ja nuorten kulttuurikeskusta. Taikalampun tärkeitä valtakunnallisen vaikuttamisen välineitä ovat menetelmäoppaat eri taiteiden aloilta sekä taidekasvatuksen seminaarit. Verkosto on myös vaikuttanut voimakkaasti kuntakohtaisten kulttuuriopetus suunnitelmien syntyyn ja ajaa monilla foorumeilla tasavertaisen kulttuurikasvatuksen asiaa. Toiminnassa korostetaan sitä, että kaikille lapsille ja nuorille kuuluvat yhtäläiset oikeudet taiteelliseen ilmaisuun ja kulttuuriin kasvamiseen. Tutustu innovatiivisiin taidelähtöisiin menetelmäoppaisiin ja seminaaritarjontaan osoitteessa www.taikalamppu.fi!

Teksti: Sanna Lemiläinen

Lastenkulttuurikeskuksissa ympäri Suomea juhlietaan merkkivuotta Lapsen oikeuksien päivänä 20.11.2013. Tervetuloa kakkukahville ja katsomaan kuvaesitys Kemin Lastenkulttuurikeskuksen toiminnasta 2006-2013. Paikka on vanha Tullimakasiini, Kauppakatu 27.

Taikalamppu
10 vuotta
lastenkulttuuria!

Soveltavan kuvataiteen AVAUSNÄYTTELY

KEMIN TAIDEMUSEOLLA 18.10. – 1.12.2013

Muistojen maitolava,
Turkoosi huone, Vallaton
polku ja Joen Ääniä.
AVAUS-näyttelyn teokset
luovat laajan katsauksen
soveltavasta kuvataiteesta
pohjoisessa.

Kemin taidemuseolla avataan soveltavan kuvataiteen näyttely 18.10., jossa alan opiskelijat ja taiteilijat esittelevät ympäristö- ja yhteisötaiteen sekä yrittäjyyden ja luontomatkailun teemoille rakennettuja nykytaideteoksiaan. Näyttely koostuu installaatioista, valokuvateoksista, ääni- ja videoinstallaatioista sekä ympäristötäiteestä.

Soveltavan kuvataiteen koulutusta

Soveltava kuvataide on nykytaidetta, joka perustuu sekä yhteiskunnallisiin että elinkeinoelämän tarpeisiin ja toteutuu yhteistyöprojekteissa. Kaksivuotista soveltavan kuvataiteen maisteriohjelmaa toteuttavat Lapin yliopiston taiteiden tiedekunta ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Koulutus tähtää uuden taiteellisen, toiminnallisen ja tieteellisen osaamisen tuottamiseen sekä sen integroimiseen matkailuun, elämysteollisuuteen ja palveluihin.

Turkoosi Huone - valokuvateos elämästä

Soveltavan kuvataiteen näyttelyssä esillä on muun muassa Ninni Korkalon ja Hanna Levonen-Kantomaa teos Turkoosi huone:

- Turkoosi Huone -projektissa yhdeksän eri-ikäistä ja erilaisista taustoista lähtöisin olevaa Rovaniemellä asuvaa tyttöä vietti kahdeksan lauantaipäivää yhdessä. He keskustelivat unelmistaan, tulevaisuuden toiveistaan ja suunnitelmistaan. Tavoitteena oli tehdä heidän muutokuvistaan valokuvasarja, joka ilmentäisi näitä keskusteluita. Turkoosi huone on valokuvasarja, mutta myös tila, jossa ryhmä jakaa tulevaisuuden haaveisiin liittyviä ajatuksiaan, kokemuksiaan tyytyväisyydestä ja naiseudesta, sekä käsityksiään kulttuurien eroista ja samankaltaisuuksista, Korkalo ja Levonen-Kantomaa kertovat teoksen synnystä.

Lähde - keskiössä tuohilipit

Näyttelyssä esillä oleva Antti Stöckellin teos Lähde on kuvaus vaellustaiteellisesta projektista, jonka tavoitteena on kertoa lähteiden merkityksistä luonnontieteellisinä, kulttuurihistoriallisina ja elämyksellisinä paikkoina:

- Näyttelyn installaation keskeisimmän osan muodostavat Rovaniemen seudun lähteillä tekemä-

"Lähde"

ni tuohilipit. Tuohilippi on vanha keino juoda lähteestä. Tuohilippi syntyy lähteen äärellä painamalla koivun tuohesta pyöräytetty kartio kepin halkaistuun päähän. Jokaiselle käymälän lähteelle jää myös toinen tuohilippi odottamaan muita kulkijoita. Puhdas ja runsaana pulppuava pohjavesi ei ole enää suomessakaan itsestäänselvyys. Lähteet ovat ihmeellisiä voimapaikkoja, joilla on oma, muusta ympäristöstä poikkeava mikromaailmansa, Stöckell toteaa.

AVAUS-näyttely on avoinna 1.12.2013 asti. Soveltavan kuvataiteen maisteriohjelman rahoittajia ovat Euroopan sosiaalirahaston Manner-Suomen ESR-ohjelma, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ym-

päristökeskus, Lapin yliopisto ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Maisteriohjelma on osa Lapin korkeakoulukonsernin ylläpitämää Pohjoisen kulttuuri-instituutin toimintaa. Ohjelma alkoi syksyllä 2011.

Lisätietoja:
Elina Härkönen
Projektipäällikkö
elina.harkonen(at)ulapland.fi
Puh. 040 4844 394

Teksti Elina Härkönen
Kuva Antti Stöckell

KEMIN KIRJASTOSSA TAPAHTUU SYKSYLLÄ 2013

Maanantaina 28.10. klo 17.30

- Lukulampun valossa -illassa vieraana Esko-Juhani Tennilä

Tiistaina 29.10. klo 16.00

- Kirjastoshakki
Marraskuun näyttely, Riitta Virtasen töitä näyttelyseinällä

Maanantaina 18.11. klo 17.30

- Lukulampun valossa illassa vieraana Mika Kulju

Lauantaina 14.12.

- Kulttuurikeskuksessa vietetään Maaseudun joulua

Maanantaina 9.12 klo 17.30

- Lukulampun valossa -illassa vieraana Kari Hanhisuanto

Kirjastossa saa esiintyä!

Kirjaston lehtilukusaliin on remontin yhteydessä rakennettu esiintymiskoroke, joka on tarkoitettu kemiläisten omaksi esiintymistilaksi. Sopimalla henkilökunnan kanssa, voi kuka tahansa tulla pitämään oman konsertin, runoilan tai jonkun muun esityksen kirjaston tiloihin. Tilaisuudessa ei voi periä pääsymaksua eikä esiintymisestä makseta mitään, mutta tila on käytettävissä ilmaiseksi. Avustamme myös tarvittaessa tilaisuuden markkinoinnissa.

Kirjaston isossa salissa on pari näyttelyseinää, jotka on tarkoitettu myös taiteilijoiden käyttöön. Oman näyttelyn seinälle saa asiasta sopimalla. Lisätietoja näyttelyistä ja esiintymistilasta saa kirjaston kotisivuilta.

Lastenkulttuurikeskus mukana SARJAKUVAPÄIVILLÄ

Teksti ja kuva Hanna Räsänen

Kemin 32. Sarjakuvapäivät järjestettiin 5.-6.10. Kemin Kulttuurikeskuksessa. Sarjakuvapäivien ohjelmistossa oli tänä vuonna uudistuksia: aiheena oli lapset ja nuoret, ja festivaaleilla keskityttiin muun muassa peleihin ja pelaamiseen. Kemin kaupungin Lastenkulttuurikeskus Sarjis ja Kemin Sarjakuvakeskus ry tekivät tiiviisti yhteistyötä festivaalin järjestämisessä.

Pelejä jokaiselle

Peliiheen pääohjelmanumero oli Ludocraft Oy:n luovan johtajan Tomi Thurlinin näyttävä esitys pelien tekemisestä. Thurlinin esityksessä keskityttiin tuomaan näkyville videoiden ja kuvien avulla mitä pelin tekeminen on, minkälaisia vaiheita siihen liittyy ja milaista osaamista tarvitaan.

Oulun yliopiston rooli - ja lautapeliyhdistys CRYO ry piti Kemin sarjakuvapäivillä pelipistettä, jonne kaikenikäiset saivat tulla kokeilemaan vähän erikoisempia lautapelejä. CRYO on pohjois-Skandinavian suurin harrastejärjestö alallaan. CRYO:n jäsenet olivat kiinnostuneita jatkossakin osallistumaan tapahtumiin.

Fyysistä haastetta tarjosi Oulun Tanssipelilaajien pelipiste, jossa sai kokeilla erilaisia tanssi- ja rytmipelejä. Yhden jos toisenkin kokeilijan jalat menivät tanssimatolla solmuun, ja taitavimpien tanssijoiden taidonnäytteitä seurattiin ihaillen.

Kemiläisen Aapo Kukon teos on ensimmäinen sähköinen sarjakuva-albumi

Sarjakuvan julkaisu ei enää rajoitu paperille painettavaan muotoon, vaan sarjakuvia on jo pitkään julkaistu lehtien internet-sivustoilla, sarjakuvapiirtäjien omilla sivustoilla sekä päiväkirjamuotoisina sarjakuvablogeina. Myös e-kirjojen eli sähköisten kirjojen joukossa on nykyään tarjolla sarjakuvakirjoja.

Kemin Sarjakuvapäivillä kemiläissyntyinen sarjakuvapiirtäjä Aapo Kukko kertoi muun muassa

24tuntiasarjakuvaa-tapahtumaan osallistui yhdeksän piirtäjää, joista neljä jaksoi aamuun asti. Osa sai työnsä valmiiksi jo ennen aamua.

uusimmasta teoksestaan Harmaa susi, joka julkaistiin tänä syksynä ensimmäisenä Elisa Kirjan sähköisenä sarjakuva-albumina. Tapani Baggen tarinan pohjalta Kukko on luonut tunnelmallisen ja jännittävän sarjakuvaseikkailun, joka tempaa lukijan vedenalaiselle matkalle kansakunnan kohtalon hetkiin.

Sarjakuvabloggaamisesta ja nettisarjakuvasta saapuivat luennoimaan sarjakuvaharrastajat Sari Heikkinen ja Anna-Kristiina Taivaloja. Heikkinen julkaisee sarjakuvaa netissä taiteilijanimellä Rika Ruusuvaara, ja Taivalojan sarjakuvia voi löytää nimimerkin Ernunoob takaa.

Mangapäivä

Mangan eli japanilaisen sarjakuvan vaikutus näkyi vahvasti Kemin Sarjakuvapäivillä, kun Mangapäivä järjestettiin tänä vuonna samanaikaisesti. Mangapäivän ohjelmaosuus kokosi animen, mangan sekä muun japanilaisen kulttuurin harrastajat yhteen. Ohjelmaa oli monipuolisesti kaikenikäisille, ja pienimmätkin kävijät otettiin huomioon mm. Mona Lisa -työpajan muodossa. Uuden ulkonäön saaneet Mona Lisat löytää lokakuun ajan kirjastolta. Siellä voi myös äänestää mieleisintä työtä.

Cosplay-kisassa sai ihailla pukuloistoa, kun kilpailijat olivat muuntautuneet suosikkiahmoikseen viimeistä piirtoa myöten. Reilun sadan hengen yleisön joukkoon saatiin myös kemiläisiä opettajia, jotka tulivat koulutuspäivänään tutustumaan harrastukseen. Mangapäivän ohjelma sisälsi myös runsaasti aiheeseen liittyviä luentoja ja paneeleja: esimerkiksi suosittu dubbiryhmä Dubbinaattorit saapui kertomaan fanidubbauksesta Suomessa.

24 tuntia sarjakuvaa Kemissä

24 tuntia sarjakuvaa on kansainvälinen tapahtuma, jossa sarjakuvan harrastajat, piirtäjät ja kirjoittajat haastetaan piirtämään 24-sivuinen sarjakuva 24 tunnissa. Tapahtuma järjestetään vuosittain lokakuun ensimmäisenä lauantaina ympäri maailmaa.

Tapahtuman tavoitteena oli sarjakuvaharrastuksen edistäminen - ja hauskanpito! Tapahtumapäivän aikana Kemissä syntyneet hultatomat sarjakuvat päivitettiin Facebookiin tapahtumasivuston alle sekä 24 tuntia sarjakuvaa -galleriaan. Lisäksi valmiiden sarjakuvien kopiot lähetettiin Yhdysvaltoihin tapahtumaa organisoivalle taholle arkistointia varten.

Sarjakuvakeskus ja Lastenkulttuurikeskus järjestivät yhteistyössä 24 tuntia sarjakuvaa -paikallistapahtuman Kulttuurikeskuksessa 5.-6.10. 2013. Tapahtuma alkoi lauantaina klo 11.00 ja päättyi sunnuntaina 6.10. klo 11.00. Sarjakuvia voi käydä katsomassa osoitteessa <https://www.facebook.com/24tuntiasarjakuvaakemissa>. Lisätietoa tapahtumasta osoitteessa <http://www.kemi.fi/24tuntiasarjakuvaa/>.

KOLUMNI

Sarianne Paasonen, teatterinjohtaja
kemiläinen jo elokuusta 2013

KEMILÄISESTÄ KANSAN- LUONTEESTA

Kuva Ismo Perkkiö

Olen asunut Kemissä viisi viikkoa. Jo ennen muuttoani halusivat entiset kemiläiset tai täällä työskennelleet valmistella minua tulevaan kulttuurisokkiin kertomalla minkälaista kaupungissa on ja mitä kemiläiset ovat laatuun. Sama rumba on jatkunut koko viisi viikkoa – nyt vain sillä erotuksella, että kuvailijat ovat itse kemiläisiä.

Kemiläisten itsensä mielestä heitä eniten määrittelevä ominaisuus on kateus. Tämä kateus estää mitään kehitystä ikinä tapahtumasta, kun pelätään jonkun hyötyvän tai ilahtuvan ja jotenkin se

olisi itseltään pois. Naapuria kytetään, kaikesta kilpaillaan ja valitaan. Ja tämä valittaminen onkin toinen kemiläiseen luonteeseen kuuluva perusominaisuus. Kolmantena tulee pienellä paikkakunnalla kukoistava kylähulluus. Ja siinä se sitten onkin. Epävarmasti neljännelle sijalle kipuaa rehellisyys, mutta kuka nyt kylähullun sanaan enää luottaa.

Tämä valittava ja kateellinen kaupunki sulkeutuu itseensä ja kuolee lopulta sukupuuttoon, uppoa ennen kuin lainaa naapurilta äyskäreitä. Merta katsoessa tulee vähäksi aikaa hyvä mieli, kunnes sitä muistaa, että vettä pitkin voisi

päästä pois, esimerkiksi Ouluun, joka onkin kadehdittavan hieno kaupunki. Kun kaikki ovat kadonneet, jäävät jäljelle vain tuuli ja kaupungintalo, jota edes natsit eivät saaneet hajalle.

Tässä on nyt vaan sellainen ongelma, etten ole viidessä viikossa törmännyt yhteenkään kateelliseen tai valittavaan kemiläiseen. Missä ne lymyävät? Onko kyseessä sittenkin mielikuvitusolento? Näin tuoreena kaupunkilaisena rohkenen väittää, että minäkuvanne on hieman harhainen eikä välttämättä kovinkaan myyvä. Entiset kemiläiset kritisoivat lähinnä ilmastoja, nykyiset kemiläiset syyt-

televät itseään.

Lyhyt kemiläisyyteni on ollut täynnä yhteistyötä, keskustelua, naurua, rohkeutta, intohimoa ja uskoa tulevaisuutta kohtaan. Tämä kaupunkihan on asukkaineen kaikkineen kuin kevään heinäa odottava puutarha! Tai ainakin jäykkä sienirihmasto, joka heti maanpinnan alla odottaa sadetta tuottaakseen yhteistä, elävää, kaunista ja monimuotoista kasvustoa.

Että turha tulla ainakaan minulle enää itseänne haukkumaan!

KEMIN KAUPUNGINORKESTERI – LÄNSI-POHJAN JOUSIKVARTETTI

Marrasmusiikkia – minifestivaali kamarikonsertti pe 8.11. klo 19.00 Kemin Pirtin sali

Kahvitarjoilu sisältyy lipun hintaan

On aika juhlia! Kemin kaupunginorkesterin pohjana toimiva Länsi-Pohjan jousikvartetti täyttää 30 vuotta. Kamarikonsertissa ääneen pääsevät kvartetin lisäksi kaupunginorkesterin vakituiset muusikot, jotka esiintyvät erikokoisina ryhminä erityisesti tätä juhlaa varten valittujen teosten siivittämässä.

Bachia kynttilänvalossa la 9.11. klo 18.00 Peurasaaren kappeli

Länsi-Pohjan jousikvartetin muusikot tarjoavat lämpöä ja valoa marraskuun pimeyteen tunnelmallisilla J.S. Bachin teoksilla kynttilöin valaistussa Peurasaaren kappelissa.

Liput 10 €

tai molemmat konsertit yhteishintaan 15 €

Joulukonsertti ti 3.12. klo 19.00 Kemin kirkko

Jukka Myllys, kapellimestari
Eeva Hartemaa, sopraano

Kaupunginorkesterin syyskauden päättää uljas joulukonsertti sopraano Eeva Hartemaa kanssa. Kuulasääninen, soinnikas sopraano nousi maamme huippusolistien joukkoon voitettuaan Kangasniemen laulukilpailun 2011 ja Lappeenrannan laulukilpailun kuluvaan vuonna. Joulukonsertin myötä Kemin kaupunginorkesteri Jukka Myllyksen johdolla toivottaa kuulijoilleen onnellista Joulun aikaa!

Liput enakkoon 15 / 10 / 5 €

KEMILÄISTÄ OSAAMISTA

Herefordin pihvikarjasonni luo teurastamon navetassa rauhallisen katseen vierailijoihin ennen teuraaksi astelemistaan. - On tärkeää, että eläin rauhoittuu kunnolla ennen teurastusta, jotta lihan pH on oikeanlainen. Muuten lihassa ei tapahdu raakakypsymistä, vaan se lähtee heti pilaantumaan. Siksi stressiliha on käyttökelvontonta, kertoo toimitusjohtaja Veikko Oljakka.

Teksti ja kuva Janica Karasti

LIHASSA MAISTUU LAATU

Veljekset Rönkä Oy on kemiläinen teurastamo, joka on toiminut ensi vuonna jo kolmekymmentä vuotta. Yritys on kasvanut vuosien varrella jo kuutisenkymmeneä ihmistä kolmella eri paikkakunnalla työllistäväksi konserniksi.

Toista oli meno silloin, kun toimitusjohtaja Veikko Oljakka aloitti seitsemäntoistavuotiaana työt linjastossa, silloin töissä oli vain kymmenkunta ihmistä ja johdossa olivat isä Ahti Rönkä poikiensa Joukon, Pentin ja Juhan kanssa. Nyt heistä mukana aktiivisesti toiminnassa on vain veljeksistä nuorin Juha Rönkä.

Rönkä Oy painottaa vahvasti lähiruokaa. Meri-Lapin Karitsa on tuote, joka on saanut pitkän, koko tuotantolinjan kattavan ja tarkkaan harkitun prosessin myötä aivan oman leimansa ihmisten suussa.

- Nyt laajensimme juuri toimintaamme luomuun, toimme vastikään markkinoille Meri-Lapin Luomukaritsan. Vaikka luomua karitsa on ollut aiemminkin

jo suurelta osin, mutta nyt kaikki tuotantoketjussa on standardien mukaista ja saamme myydä lihan virallisesti luomuna, Oljakka kertoo.

Se on hyvä juttu myös tuottajien osalta, koska nyt hekin saavat lihasta luomumerkinnän myötä paremman hinnan.

- Karitsaa, varsinkin luomuna, otamme vastaan niin paljon kuin sitä tuotetaan. Kannustamme tuottajiamme laajentamaan ja uudestaan tuottajat eivät olisi pahitteeksi, Oljakka sanoo.

Luomunautaa hän ei näe Rönkän tuotteena ihan lähiaikoina.

- Jos joskus kysyntä ja tarjonta kohtaavat, niin tottakai silloin teemme sitä, mitä asiakas toivoo.

Läheltä ja nopeasti

Yhä enenevissä määrin kuluttajat ovat laatu- ja eläinlääkinnän lisäksi kiinnostuneita eläimen alkuperästä ja eettisistä valinnoista. Pienen teurastamon etuna on, että eläimen hyvinvointi voidaan ottaa hyvin huomioon loppuun saakka. Lähi-

alueen liha on siis myös eettisesti hyvä valinta.

- Haemme eläimet noin 150 kilometrin säteellä Kemistä eli kuljetusmatkat ovat hyvin lyhyet. Sitten ne viettävät yhden yön teurastamon navetassa rauhoittuakseen ennen aamulla alkavaa teurastusta. Isoissa, tuhansia eläimiä käsittävissä teurastamonavetoissa eläin ei pääse rauhoittumaan yhtä hyvin kuin täällä pienemmissä navetassa lyhyemmän kuljetuksen jälkeen. Teurastusprosessi on muutenkin nopea, meiltä tuotteet ovat kauppojen hyllyllä noin kahdessa päivässä siitä, kun eläin on tuotu tänne. Tuoreemmaksi ei voi enää mennä.

Eläimen lopetusta laatu- ja eläinlääkinnän yhtä huolellisesti kuin kaikkea muutakin. Oljakka esittelee raportteja, jotka tehdään päivittäin. Teurastamolla kulkiessaan kyllä huomaa, että kaikki on tiptop.

- Tässä on Herefordin pihvikarjanauta Oulunsalosta, myös tilan nimi on tässä mainittu, esittelee Oljakka tarraa riippuvasta ruhosta.

- Koko matkan tilalta kauppaan

on tarkasti tiedossa, että mistä liha on kotoisin. Siitä kyllä kiitän nykyisiä laatuvaatimuksia, jotka EU:n myötä ovat tiukentuneet. Tällainen liha on turvallinen ostos.

Se, missä EU:n direktiivit eivät Oljakan mieltä lämmitä, ovat pienten tuottajien oloja kiristävät säädökset.

- Kyllä niiden kanssa joudutaan enemmän ja enemmän siihen, että lihakin tulee isoilta masatiloilta eikä sieltä, missä sitä on kasvatettu jo neljännessä tai viidennessä polvessa. Kymmenen pientä tilaa sulautuu yhdeksi isoksi, hän harmittelee.

Oljakka on ylpeä siitä, että he voivat pienenä ja paikallisena toimijana olla läheisessä yhteistyössä jokaisen tuottajan kanssa.

- Kun he ovat yhteyksissä hankintaamme, on siellä vastassa aina tuttu ihminen eikä puhelinautomaatti. Meillä siellä tiedetään, että kenen poika lähti armeijaan ja missä on eilen tullut kissoille poikaset.

Vaikka piilotyötä kutsutaankin luonteensa mukaisesti usein silputyöksi, on se kaikkea muuta kuin arvotonta. Usein se on työtä, jota yrittäjä tai vaikkapa kunnan työntekijä joutuu tekemään omasta ydinsaamisestaan poikkeavana, oman työnsä rasitteena. Yksi esimerkki aiheesta, jossa työtä on löydetty, on vanhusten- ja vammaistenhuollossa.

- Meillä on vireillä kartoitusta siitä, miten työvoimaa voitaisiin käyttää esimerkiksi vanhusten kanssa sellaisiin toimintoihin, jotka parantavat heidän elämänlaatuaan. Heidän ulkoilutuksensa, lukeminen ja seurustelu on kiireisten hoitajien vastuulla ja jää usein vähälle huomiolle. Jos tähän saumaan tulisiikin työllistetty henkilö, vapauttaisi se hoitajat tekemään hoitotyötä ja nostaisi näin sekä hoitotyön laatua että vanhusten elämänlaatua, kertoo projekti-koordinaattori Maija Saarenpää.

Ajatuksen takana on tilanne, jossa kaikki voittavat.

- Jos kaikki tehdään aina kuten ennenkin on tehty, ei varmasti mitään muutu, Saarenpää muistuttaa.

Rohkeutta ja uutta ajattelutapaa on löytynyt myös kaupungin tekniseltä puolelta, jonne projekti-koordinaattori Maria Viinikka lähettää lämpimät kiitokset.

- Meillä on ollut käynnissä pilotihanke, jonka myötä kaupungin tekninen puoli on työllistänyt kymmenen ihmistä ihan palkkatoihin ja viidelletoista on löydetty kuntouttavan työtoiminnan paikka. Kuntoutujia on päässyt myös jo palkkatöihin, Viinikka kertoo.

Kun kuntoutujan ja työpaikan välillä tehdään selkeät suunnitelmat ja työhönvalmentajan kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä, on toiminta helpompaa. Kaikki tietävät, mitä odottaa.

- Teknisellä puolella tämä on otettu kyllä yhteiseksi asiaksi. He ovat ennakkoluulottomia ja todella suurella sosiaalisella sydämellä mukana. Myös heille on tullut positiivisia yllätyksiä työnhakijoiden joukosta, Viinikka sanoo.

Maija Saarenpää tietää omakohtaisesti kokemuksesta, että työn tekeminen voi olla ponnahduslautta esimerkiksi opiskelulle.

- Itsekin ihan väärässä työpaikassa olleena sain siitä sen kimmok-

Kemiläinen työllistämismalli -hankkeen salapoliisit työhönvalmentaja Kati Tervo, projektipäällikkö Riitta Hakala ja projekti-koordinaattori Maija Saarenpää ovat paikallistaneet piilotyötä jo odotuksia enemmän. Lisää löytyy koko ajan.

SIELLÄKÖ SE PIILOTYÖ LUURAA?

Teksti ja kuva Janica Karasti

Kemiläinen työllistämishanke ja sen projekti-koordinaattorit ovat käärineet hihat ja lähteneet salapoliisin tavoin etsimään piilossa lymyileviä töitä. Piilotyön määrä on yllättänyt projektin työntekijät ja lisää löytyy jatkuvasti. Nyt on ryhdytty etsimään toimivia käytäntöjä, joilla pitkäaikaisesti työelämästä pois olleet henkilöt saataisiin mielekkäisiin, kaikkia hyödyttäviin työpaikkoihin.

keen, että kyllä nyt lähdän kouluun ja löysin sitä kautta oman polkun. Samoin voi ajatella, että esimerkiksi vanhustyössä avustavana toimiva henkilö voi innostua hakeutumaan hoitoalan opintoihin.

- Opiskelu ei kuitenkaan sovi kaikille tai niitä valmiuksia ei vielä ole. Projektin tehtävä on löytää myös heille töitä, joihin voi työllistyä matalammallakin koulutustasolla. Voi myös olla, että jostain kansakoulun- aikaisesta kokemuksesta tai vaikka tunnustamattomista oppimisvaike-

uksista voi olla jäänyt sellainen olo, että koulu ei ole minua varten.

Mikään ei ole kiveen kirjoitettu. Kun uusia toiminnan malleja haetaan, on epäonnistuminen sallittua kaikille, niin työnhakijoille kuin projektin työntekijöillekin.

- Meiltä on toivottu lakialoitetta. Parasta kuitenkin on, että ensin tehdään ja testataan ja haetaan käytännön kautta niitä parannusehdotuksia ja ajatuksia, jotta ollaan niiden kanssa oikeilla jäljillä, Saarenpää sanoo.

Myös yrittäjiä kannustetaan kehittämään heiltä löytyviä piilotöitä. Niitä voivat olla vaikka ikkunanpesu, siivous tai paperityöt, joita olisi mukava saada joku vaikka pari tunniksi viikossa hoitamaan. Projektityöntekijöihin saa vapaasti ottaa yhteyttä ja ehdottaa omia silputöitä ratkaistavaksi.

Hanke pääsi mukaan valtakunnalliseen työllisyyden kuntakokeiluun, jossa kunta ottaa vastuun pitkään työttömänä olleiden palvelujen koordinoimisesta. Kuntakokeiluun valittiin 26 hanketta, joissa on mukana yhteensä 65 kuntaa eri puolilta Suomea. Kemin lisäksi Lapista valittiin Rovaniemi-Ranuan hanke. Lapin ELY-keskus myönsi kehittämistyöhön työllisyyspoliittisen avustuksen.

Työsuhteen päättymiseen ja työttömäksi jäämiseen on hyvin harvoin syy peilikuvassa. Se unohtuu usein siinä kriisissä, joka työttömäksi jäämisestä voi seurata. Pitkä työttömyys nakertaa itsetuntoa ja omat kyvyt voivat tuntua riittämättömiltä. Työelämän vaatimukset puolestaan voivat tuntua mahdottomilta.

- Täytyy kuitenkin muistaa, että tutkimusten mukaan edes työelämässä olevilla ihmisillä työkyky on harvoin - jos koskaan - se sata prosenttia. Siellä voi olla erilaisia työkykyä alentavia tekijöitä, joista huolimatta töitä tehdään, huomauttaa projektipäällikkö Riitta Hakala.

Eri ihmisillä työkyky on eri tasoista, mutta yhdestä asiasta Hakala on varma.

- Ihan jokaisella meistä on annettavaa työelämälle.

Työttömät työnhakijat eivät ole mikään helposti lokeroitava ihmismassa eivätkä työmarkkinat ole samanlaiset. Molemmat elävät ja muuttuvat, joskus jopa todella nopeaan tahtiin. Jokainen työnhakija on myös omanlaisensa yksilö, myös pitkään vailla työtä olleet. Siksi perinteiset mallit eivät ole toimivia, vaan on haettava uusia tapoja työllistämiseen. Parhaat tavat voidaan seuloa kaikista hankkeista ja yhdistää ne parhaaksi kokonaisuudeksi.

Ei temppuja vaan pitkäjänteisiä tekoja

Työttömäksi jäädessä on hyvä saada kunnollista keskusteluapua, jossa voi peilata omaa tilannetta ammattilaisen kanssa.

- Keskustelussa projektityöntekijä voi löytää sieltä niitä vahvuuksia, joita itse ei huomaa edes olevan olemassa. Monesti käy juttelun edetessä niin, että historias-

Teksti ja kuva Janica Karasti

TYÖTTÖMYYS ON YKSILÖLLISTÄ

UUSILLE TOIMINTATAVOILLE TYÖNETSINNÄSSÄ ON SUURI TARVE

ta löytyy vaikka mitä, jolla työelämässä olisi käyttöä, mutta itselle se on alkanut jo hämartyä, tietää toimistosihtööri Petri Kittilä.

Työpaikkoihin on paljon hakijoita, mutta oikean työntekijän löytäminen on helpommin sanottu kuin tehty. Sen huomaa myös avoimia työpaikkoja selatessa.

- Meiltä voi löytää apua myös siihen, jos työnantajiin on pelottavaa ottaa yhteyttä. Voimme vaikka tehdä ensimmäiset puhelut asiakkaan puolesta, jos se on se tapa,

jolla kyseistä henkilöä voidaan auttaa jaloilleen, Hakala kertoo.

Projektin tarkoitus on nimenomaan luoda polku, jota pitkin ihmiset kulkevat omaa yksilöllistä matkaansa kohti työelämää. Alussa nostetaan jaloilleen, sitten rohkaistaan kulkemaan ja lopussa toivottavasti hämmöittää uusi työ.

- Meillä on parisataa asiakasta, joten tietenkään kaikille ei ole realististakaan löytää töitä. Mutta mahdollisimman monelle kuitenkin ja projektin aikana onnistu-

misia on jo ollut, joinakin viikkoina niitä sattuu joka päivä, Hakala kertoo.

- Tässä ei missään nimessä ole kyse mistään lyhytkestoisista tempuista työttömyyden poistamiseen, vaan haemme pitkäaikaisia ratkaisuja ja tulevaisuuteen tähtäviä malleja. Esimerkiksi eläköityvien henkilöiden tilalle tarvitaan kaupungillakin työvoimaa, sitä täytyy ryhtyä pohjustamaan ajoissa, sanoo kehittämisjohtaja Allan Mikkola.

Toimistosihiteeri Petri Kittilä, kehittämisjohtaja Allan Mikkola ja projekti-päällikkö Riitta Hakala toivovat, että Kemiläinen työllistämismalli -hankkeen myötä saadaan keksittyä uusia, toimivampia työllistämiskäytäntöjä.

KEMILÄINEN TYÖLLISTÄMISMALLI -HANKE

Kemiläinen työllistämismalli -hankkeen tarkoituksena on luoda kemiläinen työllistämismalli, joka toimiessaan tuottaa monipuolisia ja koordinoituja työllisyyspalveluja ja tarjoaa työnhakijoille joustavat ja yksilölliset työllistymis-, koulutus- ja kuntoutuspolut kohti työmarkkinoita.

Mukana kuntakokeilussa ovat mm. Työ- ja elinkeinoministeriö, TE-toimistot, KELA, kuntien sosiaali- ja terveystoimet, yritykset ja järjestöt, joiden työllistymistä edistäviä palveluja pyritään kehittämään yhteistyössä niin, että niissä huomioidaan nykyistä paremmin sekä työnhakijoiden että paikallisten työmarkkinoiden tarpeet.

Kokeilun kohderyhmää ovat henkilöt, jotka ovat saaneet 500 päivää työttömyysetuutta työttömyyden perusteella ja henkilöt, jotka ovat olleet yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta työttömänä ja joilla on riski syrjäytyä työmarkkinoilta.

Aloite asiakkaan ohjaamisesta kuntakokeiluun voi tulla kunnalta ja TE-toimistosta. Lisäksi aloitteen voi tehdä Kela, palvelun tuottaja tai asiakas itse.

Lisätietoa: www.kemi.fi/kuntakokeilu/

Kemiläinen työllistämismalli on vuonna 2012 toimintansa aloittanut projekti, joka jatkuu vuoden 2015 loppuun. Hankkeessa etsitään keinoja pitkään työttömänä olleiden työllistämiseen ja työllistymistä edistävien palvelujen kehittämiseen.

Hän toivookin, että arvostelun sijaan lähdetään hakemaan mahdollisuuksia. Kyseessä on kuitenkin niin laaja ongelma, että sen ratkaisuun tarvitaan panostusta ihan jokaiselta osa-alueelta. Etenkin päättäjät Mikkola haastaa ajattelemaan tutun ja turvallisen ulkopuolelta.

- Työttömälle voi olla todella kulluttavaa olla ensin jossakin kokeilussa, tippua takaisin työttömäksi, mennä toiseen kokeiluun päätyäkseen lopulta vain takaisin kortistoon. Siksi pikaliiman sijaan täytyisi

keskittyä kestäviin ja pitkäjänteisiin ratkaisuihin.

Myös työnhakijoiden terveyteen on kiinnitetty projektin tiimoilta huomiota.

- Heti syyskuussa 2012 käynnistettiin hankerahoituksella asiakkaalle työterveyspalveluiden tarjoaminen ja niiden kehittäminen kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa, Hakala lisää.

TOIMITTAJALTA:

Oma kokemukseni on, että kuntouttavan työtoiminnan harjoittelija voi olla hyvä voimavara yritykselle. Itse olen tarjonut puolen vuoden mittaisen harjoittelupaikan pitkästä masennusjaksosta takaisin työelämään pyrkivälle nuorelle henkilölle. Hänestä oli helppo nähdä jo haastattelussa, että hänellä on into ja palo alalle. Usko itseen ja omaan jaksamiseen vain puuttuu. Nykyisin hän opiskelee alan koulussa, valmistuakseen jonain päivänä ammattiin, josta on haaveillut pitkään. Työelämän kokemus antoi hänelle rohkeutta ja varmuutta sekä onnistumisen kokemuksia.

Tietysti välillä oli otettava huomioon, että työpanos ei voi olla samanlainen kuin itsellä yrittäjänä, koska masennusjakso vaati veronsa. Mutta uskon, että kokeilun aikana hän näki, ettei masennus ole este elämässä pärjäämiselle.

Minulle hänestä oli puolestaan korvaamaton apu kiireisinä aikoina, kun toinen käsipari oli todella tarpeen. Toivon, että myös moni muu uskaltaisi tarjota näitä onnistumisen kokemuksia ennakkoluulottomasti, sillä niistä voi saada myös itselle todella paljon. Mikäli kokeilu ei toimi jommalle kummalle osapuolelle, voi sen myös keskeyttää.

Teksti ja kuva Janica Karasti

Kimmo Hautalahti ja Riku Hast saivat molemmat työkokeilusta paljon. Piilotyölle löydettiin osaava tekijä ja Hautalahden pitkäaikaistyöttömän titteli vaihtui opiskeluun ja niitä ihan oikeita töitäkin tulevaisuudessa olisi suurella todennäköisyydellä tarjolla.

Työkokeilun on täyty-
nyt mennä nappiin, kun
työntekijälle olisi palkkal-
lista työtä tiedossa ko-
keilujakson jälkeenkin.

- Harmi vaan, kun harjoittelijamme Kimmo Hautalahti lähti kouluun, se vähän haittaa tuota palkkaamista, naurahtaa Länsi-Pohjan Kirjapainon markkinointivastaava ja Riku's Printhouse-yrittäjä Riku Hast.

Mutta kesätöitä voisi hyvinkin olla tiedossa. Vieressä hymynkare huulilla myhäilevä 26-vuotias Hautalahti on tyytyväinen.

- Onhan se mukava kuulla, että töitäkin olisi.

Aina tilanne ei ole ollut yhtä hyvä. Vartijan ammattitutkinnon käytyään Hautalahti ei löytänytkaan heti työpaikkaa. Eikä vähän myöhemminkään ja ajan kuluessa koko koulutus oli pian niin vanhentunut, että hankala alan töihin olisi kylmiltään enää ollut lähteäkään.

- Sitten tässä on oltu pitkäaikaisyöttömänä, Hautalahti toteaa.

Kun sosiaalitoimistosta ehdotet-

tiin tapaamista työllisyysprojektin työntekijän kanssa, ajatteli Hautalahti, että ei siinä ole mitään menetettävääkään.

- Jos vaikka työkokeilupaiikka tai ihan työpaikka irtoaisi, niin olisihan se hienoa. Kyllä sitä kotona istuessa alkaa kaipaamaan ihan oikeaa tekemistä.

Itseoppineen kuvataiteilijan lahjat ja aito kiinnostus alaa kohtaan huomattiin haastattelussa.

Sitten yrityskoordinaattori Virpi Korpi lähti hoitamaan miestä oikeaan osoitteeseen ja soitti Hastille.

- Painotyössä on paljon juuri hänelle sopivaa piilotyötä, sillä asiakaille suunnitellaan, piirretään, taitetaan ja taiteillaan erilaisia asioita yllättävän paljon, Hast kertoo.

Miehet tapasivat ja juttu lähti luistamaan. Paperit kirjoitettiin alle ja kohtuullisen byrokratian jälkeen kesä menikin työn touhussa.

- Nyt aloitin ihan vasta opinnot kuvataiteilijaksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun aikuiskoulutuslinjalla. Oli todella hyvä saada työkokeilusta varmuutta, että so-

vin tälle alalle, Hautalahti kertoo.

Kokeilusta henkistä pääomaa

Molemmat miehet ovat tyytyväisiä Kemin työllistämismallihankkeen toimintaan. Heidän mielestään on loistavaa, että haetaan ensin työ ja sitten sille oikeasti sopiva tekijä kunnollisen pohjatyon kautta.

- Ei vaan lähetetä summittaisesti työttömiä, vaan hankkeessa oikeasti pohditaan työhön sopivia henkilöitä, Hast summaa.

Kokeilusta ei aiheutunut yritykselle kuluja ja Hautalahti oli myös tyytyväinen saamaansa pieneen ylimääräiseen korvaukseen. Työkokeilun lopullista arvoa ei mitatakaan rahassa, vaan työkoemuksena ja henkisenä pääomana.

- Nyt minulla on laittaa työhakemukseen, että olen oikeasti ollut töissä painotalossa ja hallitsen tähän työhön liittyviä työtehtäviä sekä siihen käytettäviä koneita ja ohjelmistoja. Siitä on varmasti

hyötyä tulevaisuudessa. Tärkeää oli myös kokea, että minusta on tähän työhön. Hyvä palaute työstä luo varmuutta ja tiedän, että en ole ainakaan hakemassa alalle, jolle en soveltuisi, Hautalahti sanoo.

Työ olikin monipuolista ja nyt hänen piirroksiaan löytyy mm. eräästä Suomen suurimmista päivittäistavarataloista tuote-esitteen muodossa. Ratkaisipa Hautalahti myös erään tietokoneongelman, joka mahdollisti graafisen ohjelman paremman toimivuuden.

- Itsepäisyyskin voi olla hyvä asia työelämässä, kun sen vain kanavoi oikein, Hautalahti naurahtaa.

Hast kertoo, että työkokeilu oli antoisa kokemus myös hänelle.

- Ehdottomasti voin suositella ottamaan harjoittelijoita. Heiltä saa usein ajatuksia. Hankkeessa on pyritty myös vähentämään byrokratian määrää ja kaikki meni todella sujuvasti.

TÖISSÄ KEMISSÄ

Teksti ja kuva Janica Karasti

JOKAINEN OPPII SOITTAMAAN

ONNISTUMISEN ILO ON TÄRKEINTÄ MUSIIKINOPETTAJA ANNELI KUNNARILLE

Syväkankaan koulun musiikinopettaja Anneli Kunnari jakaa soittimia varmoin ottein, kun seitsemäsluokkalaiset ryhtyvät soittamaan radiosta tuttua hittiä musiikkitunnin lopuksi. Kunnari kertoo, että hänelle on tärkeää, että kaikki oppivat soittamaan kaikki soittimia.

Mikäli hänellä itsellään ei olisi ollut yläasteella loistavaa musiikinopettajaa, joka olisi tarjonnut iloa ja elämyksiä uusien soittimien muodossa, olisi hänenkin tiensä voinut viedä vaikkapa lukioaikojen toiseen unelma-ammattiin psykiatriksi. Tässä hän kuitenkin on, elementissään oppilaiden kanssa, jatkamassa musiikin nautintoa seuraavalle polvelle.

- Tärkeintä on, että kokeillaan ja yritetään. Jokaisella on mahdollisuus oppia soittamaan. Tykkään tehdä töitä nimenomaan murrosikäisten kanssa. Heidän kanssaan on helpompaa tehdä isojakin projekteja. Toisaalta he ovat hyviä kyseenalaistamaan opetusta, täytyy olla aina perustelut valmiina.

Varsinkin toisessa roolissaan uskonnon opettajana hän joutuu paljon vastaamaan kiperiinkin kysymyksiin.

- Siihen, että miksi uskontoa täytyy opiskella, vastaan yleensä kertomalla, että suomalaisen kulttuurin perustuvan kristinuskoon. Siihen pohjautuvat esimerkiksi juhlapyhät. Varsinkin kasiluokkalaisten kanssa näitä teemoja käsitellään paljon tunneilla. Tunnit ovatkin hyvin pitkälti keskustelua asioista.

Yhdeksäsluokkalaisten kanssa pohditaan etiikkaa ja moraalia.

- Se on välillä todella mielenkiintoista. Oppilaiden kanssa voi keskustella siitä mikä on oikein ja väärin. Esimerkiksi sääntöjen noudattamisesta, jos kukaan ei ole valvomassa.

Kuopiosta lähtöisin oleva musiikinopettaja Anneli Kunnari on kotiutunut Kemiin ja Syväkankaan koululle. - Kemi on loistava paikka asua. Täällä ihmiset ovat ystävällisiä ja auttavaisia.

Perinteitä ei unohdeta

Vaikka musiikkitunnilla saatetaankin soittaa listahittejä, pitää Kunnari kiinni myös perinteistä.

- Kalevalan päivän aikoihin soitetaan kanteletta ja kansanmusiikkia. Oppilaat voivat ensin olla kanteleen soittoa vastaan, mutta opittuaan se voi olla hyvinkin mukavaa. Kanteleen soittoa voi yhdis-

tää myös nykypäivän musiikkiin. Kunnari pyrkii pitämään kattauksen sellaisena, että oppilaat saavat tutustua kaikenlaiseen musiikkiin. Samoin uskontotunnilla käydään läpi myös mm. entisajan pakanauskontoja.

Elämys on myös se, kun otetaankin soittoon kunnan vanhan ajan urkuharmoni.

- Sitten oppilaat sanovat, että ei-

hän tästä lähde ääntä, kun eivät hoksaa polkea. Se vanha kapistuskin voi olla todella uusi ja ihmeellinen.

Kunnari toimii myös oppilaskunnan ohjaavana opettajana. Siellä hän on oppilaiden apuna, kun he oppilaskunnan hallituksessa pyrkivät tekemään koulunkäyntiä kaikille mukavammaksi. Tärkeimpiä teemoja ovat viihtyvyyteen, koulurauhaan ja turvallisuuteen liittyvät seikat.

- Oppilaskunnan kanssa tehdään esimerkiksi erilaisia tempauksia koko koululle. He ylläpitävät myös kahvilaa, josta saa terveellisiä välipaloja.

Kunnari kokee, että Kemissä on hyvä olla opettajana.

- Kouluissa on hyvä meininki, oppilaat ovat mukavia samoin henkilökunta. Koskaan minua ei ole vielä hämmäntänyt lähteä töihin. Myös peruskorjattu koulumme tarjoaa mahtavat tilat tehdä töitä. Musiikkiluokkakakin suuri ja hyvin varusteltu.

- Koskaan ei ole kahta samanlaista päivää, se on työssäni kaikkein parasta.

Vapaa-ajallaan hän hyppää vielä luontevasti valmentajan rooliin, kun hän luotsaa nuoria taitoluistelijoita.

- Meillä on Kemissä innokkaita harrastajia. Taitoluistelu-seura on vielä alkutaipaleella, mutta tänä vuonna olisi tarkoitus lähteä muodostelmajoukkueen kanssa kokeilemaan siipiä tulokaskilpailuihin. Aika näyttää, mitä heistä tulee, Kunnari hymyilee.

Venäjällä oppilaiden tulee käyttää koulupukuja, opettajat pukeutuvat harvoin tai tuskin ollenkaan farkkuihin ja lenkkareihin sekä opettajaa puhutellaan koko syntymänimellä.

YSTÄVYYS EI TUNNE RAJOJA

Teksti ja kuvat Pirjo Hiltula

Yhteistyötä Kemin ja Volgogradin välillä

Syväkankaan koululla oli ainutlaatuinen tilaisuus toimia Kemin ystävyyskaupungin Volgogradin kouluvierailun isäntinä helmikuussa 2013 ja käydä vastavieraillulla upeassa Volgogradissa toukokuussa 2013. Viiden volgogradilaisnuoren ja kahden aikuisen ryhmä ihaili lumista Kemiä ja Syväkankaan koulua helmikuussa, kun taas vastaavasti viisi Syväkankaan koulun nuorta (Ida Takkunen, Satu Salmi, Annika Soraranta, Elisa Ryttilä ja Darius Kangissoukpe) ja opettaja Pirjo Hiltula ja rehtori Pertti Henttinen kävivät vastavieraillulla Volgogradissa, isäntäperheissä ja Gymnazia 3 koulussa viime keväänä. Oppilasvierailut osoittivat, että ystävyys ei tunne rajoja, isäntäperheen hyvästeleminen on

aina haikeata ja että nuoret ovat samanlaisia, vaikka välissä olisi 2300 kilometriä ja kulttuurieroavaisuuksia.

Salmiakkia ja määmiä sekä vieraanvaraisia isäntäperheitä

Venäläisvieraiden matka Etelä-Venäjän suurkaupungista Kemiin kesti junalla yli kaksi päivää, mutta matkan rasitukset ja väsymykset hävisivät kuin taikaiskusta vierailuilla mm. Kemin Lumilinnassa ja joulupukin maassa Rovaniemellä, jotka olivat matkan kohokohia. Vajaan viikon mittaisen Kemin ja Suomen vierailun aikana venäläisryhmä vieraili myös jäänmurtaja Sampolla, Haaparannalla sekä opetteli kokkaamaan suomalaisia ruokia esimerkiksi marjapiirakkaa, kääretorttua ja marjarahkaa.

Vieraat ihastelivat erityisesti modernia ja hyvin varustettua Syväkankaan koulurakennusta, suomalaista luontoa metsineen, ilmaista kouluruokailua ja koulukirjoja sekä isäntäperheiden vieraanvaraisuutta ja ystävällisyyttä. Myös porojen näkeminen, lumiset maisemat, karjalampiirakat, suomalainen suklaa ja suomalaisten auttavaisuus ja hyväntahtoisuus ilahduttivat volgogradilaisviaariaita.

Vieraiden mielestä varsin eksoottista ja erilaista olivat mm. salmiakki, määmi, kemiläisoppilaiden ja opettajien vapaampi koulupukeutuminen sekä läheiset ja välittömät suhteet oppilaiden ja opettajien välillä. Kaiken kaikkiaan venäläisryhmä oli Kemin ja Suomen vierailuunsa erittäin tyytyväinen, ja opettaja Veronica Maximova ilmaisikin toivovansa

jatkoa ystävyyskaupunkien väliin yhteydenpitoon.

Vastavieraillulla helteisessä Volgogradissa

Kemiläisryhmän vastavieraillu toukokuussa 2013 osui parhaaseen vuodenaikaan, jolloin Volgogradissa kukat kukkivat, kaupunki oli koristeltu jokavuotisen voitonjuhlan takia ja lämpömittari näytti noin 25-30 astetta. Kemiläisryhmän saapuminen Volgografiin ei sentään kestänyt kahta vuorokautta, mutta 2300 kilometrin matkaan tarvittiin neljä erillistä lentoa.

Kulttuuria ja kulinarismia

Volgogradin vierailumme aikana ehdimme käydä jokilaivaristeilyllä Volga-joella, vierailimme teat-

Ystävyyskaupunkivierailujen tarkoituksena oli muun muassa lisätä yhteistyötä ja ymmärrystä kansojen välillä, tutustua erilaiseen koulujärjestelmään ja kulttuuriin sekä tukea venäjän opintoja, sillä osa kemiläisnuorista on valinnut venäjän valinnaisaineekseen.

Erittäin suosittu ja arvostettu koulun kerho harjoitteli koulupäivän jälkeen sotilasmarssia sotilaalliset puvet päällään ja pääsimmekin näkemään koulujenvälisiä marssiesityskilpailuja.

Volgogradista löytyy koko Venäjän suurin patsas Äiti synnyinmaa, joka on pystytetty Stalingradin taistelussa menehtyneiden muistolle.

terissa katsomassa venäjänkielistä musiikkia, kävimme oppitunneilla, kiertelimme keskustan nähtävyyksiä oppaan johdolla sekä herkuttelimme bliniravintolassa.

Volgogradin vierailumme kohokohtia olivat Äiti synnyinmaa patsaan näkeminen sekä vierailu aika tyypillisellä venäläisellä kesämökillä eli datshalla. Äiti synnyinmaa patsaan suuri koko teki suuren vaikutuksen: patsas on 85 m korkea (vrt. Kemin kaupungintalon korkeus 52 m) ja alue, jolla patsas sijaitsee on hyvin vaikuttava ja mieleenpainuva.

Paikallinen liikennekulttuuri ihmetytti: liikennesääntöjen ja pysäköintisääntöjen noudattaminen ei ollut lainkuuliaista kuin Suomessa ja kerran näin jopa vanhan Ladan katolla kuljetettavan ikivanhaa sohva.

Koulua kahdessa vuorossa

Ystävyyskoulussamme nimeltä Gymnazia 3 teimme useita havaintoja: oppilaat maksavat omat oppikirjansa ja koululounaansa, koulua käydään kahdessa vuorossa (aamuvuoro 9.15-13.30 ja iltapäivävuoro 13.45-18.00) ja ruokajuomana koulussa nautitaan teetä. Useissa luokahuoneissa on

käytössä videotykit, mutta luokahuoneet ovat hyvin pieniä ja yleensä ilman ilmastointia, joten lämpötila kohoaa välillä luokahuoneissa noin 30 asteeseen. Oppituntien pituus on 40 minuuttia, ja noin 900 oppilaan koulussa on vain neljä miesopettajaa noin 80 opettajan joukosta.

Äkäiset linnut ovat laskeutuneet myös Venäjälle

Volgogradissa näkyi aika selvästi ero vanhan ja uuden Venäjän välillä. Huomasimme, että varsinkin nuorempi sukupolvi puhui aika sujuvasti englantia, he fanittivat Angry Birdsejä, Justin Bieberiä ja One Directioniä, surffasivat sujuvasti netissä ja olivat varsinaisia diginatiiveja ja paljon kansainvälisempiä kuin vanhempi sukupolvi. Iäkkäämmät ihmiset muistelivat välillä Neuvostoliiton aikoja, osasivat huonommin englantia ja tietotekniikkaa ja eivät olleet juurikaan matkustelleet Venäjän ulkopuolella. Näimme, ettei ole olemassa yhtä ainoaa Venäjää, vaan monta erilaista venäläistä todellisuutta, sillä Venäjä on niin valtava alue ja erot sosiaali- ja kansallisuusryhmien välillä voivat olla isot.

Antoisa ja avartava kokemus

Joskus täytyy mennä kauas, jotta näkee lähelle. Tällä kertaa me menimme noin 2300 kilometrin päähän huomataksemme, että yhteistyö eri kansojen välillä, monipuolinen kielitaito, laadukas peruskoulutus ja suvaitsevaisuus ovat tärkeitä nykypäivän maailmassa. Me tarvitsemme tämän tyyppisiä kouluvierailuja, mutta myös muutakin vaihtotoimintaa alati kansainvälistyvässä maailmassa. Ystävyys ja yhteistyö eivät tunne rajoja. Me tarvitsemme lisää mahdollisuuksia oppia toistemme tavoista, kulttuureista ja traditioista. Me Volgogradin matkalla olleet olemme kiitollisia saamastamme ainutlaatuisesta mahdollisuudesta tutustua ystävyyskaupunkimme ja koulumme toimintaan. Me opimme paljon, näimme valtavasti ja onnistuimme korvaamaan vanhoja ennakkoluuloja paikkansapitävillä faktoilla. Vierailu oli onnistunut, joten toivomme, että seuraavatkin vuosiluokat pääsevät kokemaan jotakin samanlaista.

Volgograd on yli miljoonan asukkaan teollisuuskaupunki Volga-joen alajuoksulla noin 1000 kilometriä Moskovasta etelään. Volgograd (aikaisemalta nimeltään Tsaritsyn) perustettiin jo vuonna 1589, ja se on oman alueensa hallinnollinen keskus. Volgogradissa sijaitsee 1984 valmistunut metrojunaverkosto sekä sieltä löytyy useita yliopistoja, sairaaloita, teattereita, ooppera, lukuisia museita sekä upeita ostoskeskuksia. Volgograd tunnettiin vuosina 1925-1961 nimellä Stalingrad.

YLÖSPÄIN KÄY LIIKUNTA- LUOKKALAISEN TIE

Sinipaitainen ryhmä nuorukaisia hölkkää Paavonkarin kentän nurmikolla tiiviissä ryhmässä. Kun alkulämmittelyn vetäjänä toimiva oppilas käskee, ryhmä ryhtyy polvennostojuoksuun. Ollaan Hepolan koulun liikuntaluokan liikuntatunnilla

Liikuntaluokka pähkinäkuoressa

- Liikuntaluokka alkaa seitsemänneltä luokalta, kestää koko yläkoulun ajan
- Luokalle hakeudutaan keväällä
- Liikuntaluokkalaiset pääsevät Urheiluakatemiaa aamu-harjoituksiin kaksi kertaa viikossa ja fysioterapeutin ohjaukseen.
- Urheiluakatemiaa harjoituksissa käy liikuntaluokkalaisten lisäksi ammattiopisto Lappian ja lukion opiskelijoita. Lajeja tällä hetkellä jääkiekko ja jalkapallo.

Liikuntaluokkalaiset Hepolan lähiliikuntapaikalla.

Yksikään yläkoulun luokka ei ole hoitanut alkulämmittelyä näin omaloitteisesti. Vaikka takana on vasta muutama viikko seitsemättä luokkaa, ryhmä vaihtaa hioutuneen jo yhteen.

Hepolan liikuntaluokalla opiskelee yhdeksäntoista oppilasta, joista poikia on kuusitoista. Suurin osa heistä on jalkapalloilijoita ja jääkiekkoilijoita, mutta mukana on myös kilpauimari. Luokan kolme tyttöä harrastavat salibandya.

Aamuharjoituksia Urheiluakatemiassa

Tavalliseen yläkoululuokkaan verrattuna liikuntaluokan jalkapalloilijat ja jääkiekkoilijat pääsevät kaksi kertaa viikossa Urheiluakatemiaa aamuharjoituksiin. Muiden lajien harrastajat harjoittelevat sa-

moina aikoina itsenäisesti ja käyvät valinnaisen liikunnan tunnilta. Aamutreenipäivinä unihiekat on karistettava silmistä tavallista aikaisemmin, treenit käynnistyvät Jungossa jo kello 7.45.

Urheiluakatemiaa jalkapallovalmentajan Janne Oksalan mukana liikuntaluokkalaiset ovat osoittautuneet todella lupaavaksi ryhmäksi. Luokan jalkapalloilijat hakivat kokemusta myös koulu-liikuntaliiton jalkapallon SM-karsintaturnauksesta. Tuloksena pari vuotta vanhempia oppilaita vastaan oli kaksi tasapeliä ja tappio. Voitolla joukkue olisi päässyt jatkokoon.

Kunnonkohotusta myös yksilöllisesti

Perjantai on Hepolan koulussa kunnonkohotuspäivä. Tällöin

fysioterapeutti Jari Poikela ohjaa kaikkia koulun personal trainer -ohjelman oppilaita lihaskunto- ja kehonhuoltoharjoituksissa. Persolan trainer on osa Kemlin Liikkuva koulu -ohjelmaa, jossa Hepolan koulu on pilottikoulu. Liikuntaluokkalaisille ohjelmat on tehty omaa lajia silmälläpitäen.

Varustehuoltoa ja oikeaa ravintoa

Huippu-urheilijaksi tähtäävien on opittava muutakin kuin maalin-tekkoa tai rintauinninpotkuja. Urheilijan tarpeet onkin huomioitu liikunnan lisäksi esimerkiksi kotitaloudessa.

”Syksyn aikana käymme läpi urheiluvarusteiden huoltoon liittyvät asiat. Tutkimme esimerkiksi pesulaput. Tavoitteena on saada varusteet kestävämmän mahdollisim-

man pitkään”, kotitaloudenopettaja Sirpa Kurtti sanoo.

”Kotitaloudessa korostuvat erityisesti jokapäiväiseen ravintoon liittyvät asiat. Kuinka nuori urheilija jaksaa koulussa ja harjoituksissa ja millaisella syömisellä?

Aamutreeni on haaste kodille ja koululle. Kun aamutreeni on tors-taina, se aiheuttaa toimenpiteitä jo keskiviikkoiltana”, Kurtti valaisee.

Liikuntaluokka on täynnä toiminnaa, eikä rauhallinen oleskelu tunnu kuuluvan nuorukaisten pirttaan. Joskus vauhtia piisaa liikaakin. Kurtti onkin suunnitellut, että opettelee liikuntaluokan kanssa myös keskittymistä erilaisin rentoutumisharjoituksin.

Liikkuva koulu -ohjelman golf-kurssille osallistuneet Syväkankaan koulun kahdeksaluokkaiset Juuso Hakki ja Iida Arola eivät turhia jännitä, vaikka pian on alkamassa green card -koe.

Kitaransoittoa harrastavalla Juusolla ei ole tällä hetkellä liikuntaharrastusta, mutta kolopallosta voisi tulla sellainen. Iida on samaa mieltä.

- ”Täällä on hauska käydä, koska täällä on mukavan rento tunnelma”, Juuso vakuuttaa.

Yksi asia golfkurssilla on kuitenkin aiheuttanut päänvaivaa, bunkkerilyönti.

- ”Puttaus on helpointa. Se onnistui minulla parhaiten”, Iida selvittää.

Kun green card -koe on alkamassa, Juuso pohtii jo jäljellä olevaa pelikautta.

- ”Pääsisiskö jo huomenna pelaamaan,” nuorukainen kysyy kurssin vetäjältä Veli Kilpeläiseltä.

Ilmaista lajitestausta

Golf kuului Kemlin liikkuva koulu -ohjelman tämän vuoden lajeihin. Tarkoituksena on tarjota oppilaille mahdollisuus kokeilla ilmaiseksi lajeja, joita on helppo mennä harrastamaan itsenäisesti.

Perjantaisin Liikkuva koulu -ohjelman puitteissa jäähallilla pelataan pipolätkää, jossa luistelukauden pääsee aloittamaan hyvissä ajoin.

- ”Pipolätkä on tarkoitettu erityisesti oppilaille, jotka eivät muuten harrasta kiekkoilua joukkueessa, mutta hauska pelailu kiinnostaa”, pipolätkäotteluiden tuomari Ari

RENTO GOLF JUUSON MIELEEN

Golf-, pipolätkä- ja keilauskerhot ovat osa Kemlin Liikkuva koulu -ohjelmaa

Juuso Hakki ja Iida Arola lämmittelivät ennen green card -kurssin alkua.

Heinonen Kemlin Lämäreistä valaisee.

Marraskuussa on vuorossa keilakerho, johon pääsevät kaikenikäiset oppilaat.

Välkkäri-ohjaajat liikuttamassa

Liikkuva koulu näkyy myös koulujen välitunneilla ja iltapäiväker-

hoissa. Ohjelman varoilla muun muassa koulutetaan oppilaita Välkkäri-ohjaajiksi, jotka liikuttavat pienempiä oppilaita leikein ja pelein. Samoin liikunnanohjauskoulutusta saavat niin opettajat, koulunkäynninohjaajat kuin lastentarhanopettajatkin.

Hepolan koulussa oppilaat pääsevät halutessaan fysioterapeutti Jari Poikelan kunnonkohotusoh-

jaukseen. Viime vuonna personal traineri -ohjelmassa oli hieman alle kolmekymmentä yläkouluista. Tänä lukuvuonna määrä on noussut jo yli neljääkymmeneen.

LIKKUVA KOULU – LISÄÄ LIIKUNTAA KOULUPÄIVÄÄN

- Liikkuva koulu on valtakunnallinen opetusministeriön rahoittama ohjelma.
- Ohjelman tavoitteena on lisätä liikunnasta koulupäiviin. Oppilaiden vähäisestä liikkumisesta ollaan huolissaan.
- Liikunnan lisäämisen on todettu parantavan oppilaiden viihtymistä kouluissa. Taukoliikunnan lisääminen parantaa myös oppituntien työrauhaa.
- Kemissä ohjelmassa ovat mukana kaikki peruskoulut ja esiopetusta järjestävät päiväkodit. Pilottikohteita ovat Hepolan koulu ja päiväkot.
- Koulujen yhteiset Liikkuva koulu -välineet ovat myös perheiden ja vanhempainyhdistysten lainattavissa. Varoilla on hankittu muun muassa kaupunkitaisto ja kin-ball-välineet. Niitä voi tiedustella Syväkankaan koululta numerosta 050 3613 873.
- Liikkuva koulu järjestää koulujen yhteisiä kerhoja. Pipolätkä perjantaisin jäähallilla 8.11. asti. Eskarit - 6-luokkalaisten klo 15.00 - 16.20. Keilakerho käynnistyy marraskuussa.

Aukeaman teksti ja kuvat Olli Kelhä.
Kirjoittaja on Syväkankaan ja Hepolan koulujen liikunnanopettaja, joka koordinoi sekä liikuntaluokkaa että Kemlin Liikkuva koulu -ohjelmaa.

LÄÄKÄRIN VASTAANOTTO VAIN KESKUSTASSA

Teksti ja kuva Janica Karasti

Avoterveydenhuollon vt. ylilääkäri Jan-Erik Wiens kertoo, että nykyään lääkärin vastaanotot löytyvät keskustasta.

Kemissä sosiaali- ja terveyspuolen muutoksia on tullut useita tänä vuonna. Ensihoito siirtyi kaupungilta sairaanhoitopiirille vuoden alusta. Niin ikään vuoden alusta Sauvosaaren toisellekin osastolle tuli akuuttipaikkoja, joten siirtoviiveet keskussairaalasta ovat toivon mukaan jääneet historiaan. Kemian vanhainkotiäitiön toiminta siirtyi kaupungille ja on nykyisin palvelukoti Meripuis-to. Lastensuojelun vastaanottoyksikkö muutti Kyllikinraitille, jonne remontoitiin isommat, toimintaa paremmin vastaavat tilat ja niiden myötä saatiin myös yksi asiakaspaikka lisää. Lisäksi Sauvosaaren neuvola muutti Huvikumpuun.

Lääkärit löytyvät Sauvosaaresta

Suurin ja kaupunkilaisia eniten koskettava muutos on kuitenkin lääkäreiden ajanvarausvastaanottojen keskittyminen keskustaan, Sauvosaaren terveysasemalle. Ka-

rihaaran ja Syväkankaan terveysasemilta ei vastaanottoa enää löydy. Neuvolapalvelut jatkavat niissä kuitenkin entisellään. Sauvosaaren hammashoitola on kesällä 2013 muuttanut Syväkankaan terveysasemalle. Karihaaran ja Syväkankaan hammashoitolat toimivat entisissä osoitteissa.

Avoterveydenhuollon vt. ylilääkäri Jan-Erik Wiens tietää, että monelle, joka on tottunut asioimaan lähiterveysasemalla, muutos voi olla ensin harmittava.

- Täällä ollaan totuttu, että lääkärin vastaanotto on ollut lähellä saatava palvelu pari vuosikymmentä. Keskittämisen ensisijainen tavoite on tehostaa palveluita ja parantaa siten palveluiden saatavuutta kuntalaisten näkökulmasta. Yhden katon alla toimiminen auttaa yhdenmukaistamaan palveluita, tehostaa peruuntuvien aikojen käyttöä ja helpottaa paikkaamaan lomien ja sairauslomien aiheuttamia vajuksia. Aiemmat Syväkankaan ja Karihaaran terveysasemat olivat koksia puolesta haavoittuvaisia.

Keskittämisen myötä aikojen ja toimintojen tehostaminen tuo myös kustannussäästöjä, mutta Wiens painottaa, että se ei ole yhdistämisen pääajatus.

- Tehokkuuden lisääminen lisää myös palvelun saatavuutta. Esimerkiksi sijaistuksia on helpompi tehdä ja henkilöstöä helpompi johtaa, kun toimintaa on neljän toimipisteen sijaan vain kahdessa. Nykyiset tilat eivät Wiensin mukaansa ole kuitenkaan ideaaliratkaisu pidemmällä tähtäimellä.

- Vanha, sokkeloinen rakennus ei ole toimiva. Täällä on ollut myös sisäilmaongelmia.

Uutta terveysasemaa odotellessa tila on kuitenkin toimintaansa nähden käypä.

Työterveyshuolto muutti toiseen kerrokseen

Työterveyshuolto on muuttanut yläkertaan, koska terveysasemalla asioivien kaupunkilaisten kulkua terveysasemalle haluttiin mahdollisimman helpoksi ja esteettömäksi.

si. Tämä onnistuu nyt sikäli hyvin, kun katutasosta pääsee kynnykseltömästi torin puolelta suoraan odotus- ja ilmoittautumistiloihin. Osa toiminnoista on valitettavasti ylemmissä kerroksissa, jonne on ainakin alussa ollut ihmisillä hie-man vaikeuksia löytää. Siksi epäsynteitä ohjataan aluksi puolin ja toisin kerrosten välillä.

- Kyllä ihmiset tottuvat. Kerran kun löytää oikeaan paikkaan, niin muistaa sen toistekin, Wiens painottaa.

Palvelua puhelimella

Yksi asia, jota Wiens toivoisi kemiläisten enemmän käyttävän varsinkin kiireettömissä asioissa, on käytettävissä oleva puhelinpalvelu ja siinä erityisesti se, että kemiläiset oppisivat luottamaan takaisinsoittojärjestelmään, jolloin turhilta soittoilta ja turhautumisilta vältyttäisiin. Jos välitöntä yhteyttä ei puhelimitse saa, niin kaikille soittopyynnön jättäneille soitetaan takuulla samana päivänä takaisin.

Tähän jo lakikin kuntia velvoittaa.

Useimmat asiat on kuitenkin hoidettavissa puhelimitse, jolloin ei tarvitse asioida keskustassa terveysasemalla varatakseen aikaa lääkärille tai hoitajille, kysyäksien verikoetuloksista tai muuta vastaavaa. Kaksi hoitajaa ovat päivittäin puhelimesta vastaamassa kemiläisten kysymyksiin ja palvelun tarpeeseen. Puhelimitse voidaan usein tarvittaessa ohjata hoitajalle vastaanotolle pika-arviointia varten silloin kun se tarpeen on. Hoitaja ohjaa sitten tarvittaessa jatkohoitoon, ajanvaraukseen tai kiireellisissä asioissa Kemian kaupungin päiväpäivystykseen Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin tiloihin.

Lääkäri hoitajien apuna pikavastaanotolla

Hoitajien pikavastaanoton tukena toimii jatkossa Sauvosaaren terveysasemalla lääkäri, jota on helppompi konsultoida kun aiemmin. Konsultaatioille on järjestetty siten aikaa, että kyseinen lääkäri ei ole sidoksissa varsinaiseen potilastyöhön, vaan hän uusii mm. reseptejä, joita on päivittäin noin 250 kappaletta. Tätä toimistotyötä on konsultaatioita ajatellen helpommin keskeyttää kuin vastaanottotyötä.

Ajan peruminen tekstiviestillä

Uutena palveluna on otettu käyttöön peruutuspuhelin, jonka numeroon oman nimen, syntymäajan ja peruutettavan ajan lähettämällä voi ajan perua hoidon tarpeen arviointinumeron ruuhkauttamatta ja ilman jonotusta. Näin vapautuva aika saadaan helposti käyttöön.

Hoidon tarpeen arviointi, ajanvaraus ja laboratoriovastaukset
(016) 259 705

peruutustekstiviestit
"etunimi, sukunimi, syntymäaika ja peruutettava aika"
numeroon 040 6418 439

Kehitysvammaisten TOIMINTAKESKUS LEIPÄTEHTAASEEN

Teksti ja kuva Janica Karasti

Leipätehtaalla on ollut tammikuusta alkaen tuihusta vilskettä, kun kehitysvammaisten toimintakeskus muutti siihen Karjalahdelta, jossa tilat alkoivat käymään pieneksi.

Yläkerran kokoonpano-osastolla Paavo Ylitalo, Erkki Ahlholm, Lari Laakkonen ja Jani Pitkänen painavat hommia hymy huulilla. Polar Metall Oy:n uunipeltien etuluukut saavat tarrat ja tiivistekumit tarkasti ja ripeästi.

Täällä Leipätehtaalla on mukava olla, miehet toteavat yhdestä suusta. Kun heiltä kysyy, mikä uusissa tiloissa on parasta, on Laak-

kosella vastaus valmiina. No työn teko on parasta, tietenkin.

Myös kivat työkaverit piristävät heidän päiväänsä. Meillä on täällä aina hyvät jutut, Ylitalo kertoo.

Vs. kehitysvammahuollon johtaja Sirpa Niskala kertoo, että keskustassa toimiviin tiloihin suurimmalla osalla on helpompi tulla. Lähimmät asuvat naapurissa. Meillä on tästä myös helppoa liikkuu teatteriin, uimaan ja kauppoihin. Markkinoiden aikaankin kaikki halukkaat pääsivät käymään siellä, aiemmin on pitänyt aina kerätä taksikolehteja. Uimaankin mennään kävelemällä.

Leipätehtaalla käy viitisenkym-

mentä kehitysvammaista päivittäin. He jakautuvat tarpeidensa mukaan joko työtoimintaan, päivätoimintaan tai koululaisten iltapäivätoimintaan. Työtoimintaa tehdään kokoamisen lisäksi myös keittiö- ja kudontaryhmissä. Jokaiselle tehdään henkilökohtainen suunnitelma omien kiinnostusten kohteiden mukaisesti. Uusien tilojen myötä myös toimintaa kehitetään, Niskala kertoo.

Leipätehtaan toimintakeskuksen ilmapiiri on avoin ja huolehtivainen. Kaverin päälle katsotaan, kun lähdetään vaikkapa syömään. Kokoomassa Lari Laakkonen, Erkki Ahlholm ja Paavo Ylitalo. Sirpa Niskala tarkkailee työn etenemistä.

Kemin keskustan paviljonki UUTEEN KUKOISTUKSEEN TALKOILLA

Teksti Eija Kantola
Kuvat Matti Kaltiola

jatkuivat välillä päivittäin, välillä viikottain riippuen maalien kuivumisesta että säästä. Vähitellen paviljonki sai pohjustusmaalit ja uudet koristeosat, jotka Kari Karvonen oli työstänyt. Maalaukset jatkuivat värisuunnitelman mukaisilla väreillä. Talkoolaiset saivat sponsorikahveja Nuotta -kahvilasta ja Perinnelaiva Katariinalta. Pensseleitä lahjoitettiin PR-sisustuksesta.

Huumoria, naurua ja iloista meininkiä

Talkooporukalla oli iloinen meininki talkoissa ja huumorilla höystettynä maalaukset jatkuivat ja paviljonki alkoi vähitellen muuttua uuden näköiseksi rakennukseksi. Sanni Räisänen huolehti pitkälti talkoolaisten muonituksen, joten nälkääkään ei päässyt yllättämään. Viimeistelyt tehtiin kesän loppupuolella ja paviljonkiin kiinnitettiin koristeet ja lipputanko maalattiin.

Talkooporukan päättäjäiset olivat 31.8.2013 paviljongilla.

Mukana olleita talkoolaisia:

Matti Kaltiola, Sanni Räisänen, Kirsti Tissari-Viinijärvi, Eeva Kalasniemi-Saari, Kari Karvonen, Matti Adolfsen, Ari Erikson, Maria Bergman, Saara Heikkinen, Marja Matson Djos (Ruotsi), Terttu Rautiainen, Anja Niskanen (Ruotsi), Kari Karjanmaa, Sari Ekorre-Nummikari ja Merja Kaarretkoski. Mukana oli satunnaisesti muitakin henkilöitä.

Paviljonki oli nähnyt parhaimmat aikansa vuosikausia sitten, kunnes kemiläisten Facebook-ryhmässä Saara Heikkinen laittoi paviljongista valokuvan Kemi -ryhmään 14. elokuuta 2012. Maalauksiltaan rappeutunut, mutta kaunis paviljonki herätti runsaasti keskustelua ryhmässä ja pian ryhmässä syntyi talkoohenkinen porukka suunnittelemaan kesälle 2013 maalaustalkoita.

Matti Kaltiola alkoi puuhamiheksi asialle ja sai kaupungilta luvan paviljongin kunnostamiseen ja värisuunnitelman maalaustalkoihin. Vesa Soini järjesti maalien sponsoriksi Kemin Maalarimestarit yhdistyksen.

**Talkoot alkoivat
27.5.2013 klo 16.00**

Talkooporukka alkoi työnsä 12 hengen ryhmällä. Ensimmäisissä

talkoissa vanhat maalit ravattiin irti laudoista ja työ eteni iloisella talkoohengellä. Puistopaviljonki tsemppasi lahjoittamalla kolme pizzaa talkoolaisille, joista oli tiin erittäin tyytyväisiä. Talkootyöt

HISTORIATietoja Paviljongista

Kemin palokaivo (paviljonki) sijaitsee Kirkkopuistikadun ja Sauvosaarenkadun (ent. Yrjönkatu) kulmassa. Kaivosta ottivat vettä käyttöönsä niin palokunta kuin Kemin asukkaat ennen vesijohtoverkostoa (ennen vuotta 1940, jolloin kaupungintalo valmistui vesitorneineen).

Kaivon alue on myös yksi Kemin korkeimmista kohdista. Kaivosta on tietoa, että se olisi ollut syvin kaivo ja siinä oli hyvänlaatuinen vesi. Todennäköisesti tästä johtuen myöskin mm. Tornion Olut- ja Porteritehdas käytti kaivon vettä. Paviljonki on yli 100-vuotias.

